

Simone Paauw

s.paauw@medischcontact.nl

@medischcontact

Faillissement is 'einde van lijdensweg'

MC Slotervaart en de IJsselmeerziekenhuizen gingen vorige week failliet. In de woorden van twee medisch specialisten uit Amsterdam en één uit Flevoland klinkt bezorgdheid, opluchting, boosheid en verbijstering.

‘H et is hartverscheurend om door de lege gangen te lopen. Maar het is ook een enorme opluchting dat er een einde is gekomen aan deze lijdensweg’, zegt bariatrisch chirurg Arnold van de Laar van MC Slotervaart. De bariatrische chirurgie was met zo’n 1300 patiënten per jaar een van de grootste afdelingen van MC Slotervaart. ‘Een pronkstuk en een van de weinige afdelingen die van de zorgverzekeraars mocht groeien’, vertelt Van de Laar. ‘Maar juist vanwege die groeimogelijkheden werden wij enorm achter de voddens gezeten. Wij moesten steeds meer productie leveren, terwijl we tegelijkertijd heel veel hinder ondervonden van het gebrekkige onderhoud van het ziekenhuis en de verouderde apparatuur; voor een operatie controleerden we zelf alle stekertjes en kabeltjes om kortsluiting te voorkomen. We maakten ons zorgen over hoelang de patiëntveiligheid nog gegarandeerd was. Wij werden er persoonlijk op aangesproken dat wij als bariatrisch chirurgen verantwoordelijk waren voor de financiële afgrond als we niet méér productie zouden draaien. Ik vond het een angstcultuur – waarbij het management ook veel ingrijpende beslissingen buiten ons om heeft genomen. Ik ben er niet rouwig om dat het nu stopt, maar ik ben wel héél boos dat alles wat wij in de afgelopen tien jaar voor onze patiënten hebben opgebouwd naar de klote is geholpen.’

Noodscenario

De afdeling Geriatrie was een ander speerpunt van MC Slotervaart met ‘een paar duizend’ patiënten per jaar, waarbij groei nog mogelijk was. Met 24 bedden was MC Slotervaart het enige ziekenhuis in Amsterdam met opnamemogelijkheden voor geriatrische patiënten. Die zijn nu opgenomen in andere ziekenhuizen, in verpleeghuizen of naar huis gestuurd. Ook voor de geriater was de spanning de laatste maanden duidelijk voelbaar, stelt geriater Jos van Campen. ‘We hebben ons als vakgroep de laatste maanden heel onzeker gevoeld over de toekomst van MC Slotervaart en over de toekomst van de geriatrie binnen MC Slotervaart. Dat was omdat de opleiding geriatrie in gevaar dreigde te komen. Daar-

DIT GING VOORAF

Vorige week zijn MC Slotervaart en de IJsselmeerziekenhuizen failliet verklaard. Kort daarvoor trokken de zorgverzekeraars hun handen van de ziekenhuizen af. De twee ziekenhuizen kennen een lange geschiedenis van financiële en bestuurlijke problemen en stonden meermaals aan de rand van de afgrond. Eind 2008 nam zorgondernemer Loek Winter de IJsselmeerziekenhuizen over, eind 2013 volgde het Slotervaartziekenhuis, dat – kort samengevat – financieel wankelde door gedoe met aandeelhouders. Als de overnames door de MC Groep al rust in de tent brachten, was dat maar van korte duur. Afgelopen zomer raakte de penibele situatie van de ziekenhuizen bekend. Artsen in MC Slotervaart maakten zich zorgen over een mogelijk faillissement, tien artsen-fte's moesten verdwijnen, jaarverslagen over 2016 en 2017 van Slotervaart verschenen veel te laat, er waren berichten over aan aandeelhouders gelieerde bv's die werden ingehuurd door de MC Groep, de aandeelhouders verlieten de raad van bestuur van de ziekenhuizen en de IJsselmeerziekenhuizen kwamen onder verscherpt toezicht te staan.

voor is het namelijk noodzakelijk dat de interne geneeskunde, de chirurgie, de intensive care en de Spoedeisende Hulp blijven bestaan. Vooral de intensive care was in gevaar doordat een van de intensivisten vertrok en de resterende intensivisten “ongelukkig” waren. Met onze vakgroep dachten wij actief na over het onderbrengen van de geriatrie in een ander ziekenhuis in Amsterdam. Van meet af aan was duidelijk dat andere ziekenhuizen interesse hadden. Ondertussen keken we met de raad van bestuur ook naar andere noodscenario's. Het was een héél onzekere

‘Er lekte zorggeld weg via allerlei bv'tjes’

periode. Maar de patiëntveiligheid was niet in het geding en wij hadden ook niet zo'n last van de sleetse uitstraling van de afdeling. Ik had niet verwacht dat MC Slotervaart in zo'n noodtempo failliet zou gaan. Ik weet niet beter dan dat er voortdurend financiële problemen zijn en wisselingen in het bestuur. Iedereen was eraan

gewend en ook ik dacht dat het niet zo'n vaart zou lopen.’

Verlost

Dat ze zó snel failliet zouden gaan, was ook voor SEH-arts Esther Hiemstra, voorzitter van de medische staf van de IJsselmeerziekenhuizen, een verrassing. ‘Ik denk dat een groot deel van de medici zich ervan bewust was dat we er niet goed voorstonden als ziekenhuis. Maar de situatie leek niet uitzichtloos, daarom was het faillissement echt een klap in het gezicht. Het enige voordeel van het faillissement is dat we nu verlost zijn van Loek Winter en Willem de Boer. Wij hebben jarenlang geworsteld met de rol van deze aandeelhouders als eigenaar én leden van de raad van bestuur van het ziekenhuis – derde aandeelhouder Dirk Brouwer was meer op afstand. Wij stelden in vergaderingen vaak vragen over de geldstromen van het ziekenhuis. Voor ons gevóél lekte er zorggeld weg uit het ziekenhuis via allerlei bv'tjes gelieerd aan de aandeelhouders. Ik ben geen achterdochtig type, maar dit maakte me wel achterdochtig. Er waren te veel dwarsverbanden, maar je kon je vinger er niet op leggen. Telkens weer probeerden ze ons te overtuigen dat het niet zo was. Maar het gevoel bleef en ondertussen moesten wij steeds meer productie draaien met minimale middelen, terwijl het geld wegstroomde.

Wat mijn eigen afdeling, de Spoedeisende Hulp, betreft, vind ik het extra pijnlijk, omdat wij als team gewoon erg goede zorg leverden.’

Stug doorgaan

Terwijl het ziekenhuis in Amsterdam alle opgenomen patiënten moest overdragen aan andere ziekenhuizen en zorginstellingen omdat een acuut personeelstekort verdere zorgverlening onmogelijk maakte, werden in Lelystad alleen de afdelingen Kindergeneeskunde en Verloskunde gesloten. De andere afdelingen blijven vooralsnog stug doorgaan, zolang er sprake is van overnamemogelijkheden. Hiemstra: ‘Er zijn geïnteresseerden om de zorg gedeeltelijk over te nemen. In welke vorm is nog niet duidelijk. De zorgverzekeraars moeten daar ook achter staan. Intussen tonen omliggende ziekenhuizen veel belangstelling in ons personeel. Dat is heel dubbel en je hoort veel onderlinge discussies: ga je daar nu al op in of nog niet? Kies je voor jezelf of kies je voor een onzekere toekomst hier? Zelf zou ik het liefst doorgaan in Lelystad.’

Zowel bariatrisch chirurg Van de Laar als geriater Van Campen van MC Slotervaart verwachten hun afdeling in de nabije toekomst opnieuw te kunnen opstarten in een ander ziekenhuis in Amsterdam. Van de Laar: ‘We hebben een enorme stroom patiënten; die zullen toch ergens geopereerd moeten worden. Ik verwacht dat we zeer snel om de tafel gaan met de zorgverzekeraars over het voortzetten van de zorg.’ Van Campen over het onderbrengen van de afdeling Geriatrie in een ander ziekenhuis: ‘Ik zal me daar het vuur voor uit de sloffen lopen. Ik heb twintig jaar gebouwd aan die afdeling, aan het team en de opleiding; ik wil de overgang naar een ander ziekenhuis zo zacht mogelijk laten verlopen. Ondertussen zijn we naarstig op zoek naar opleidingsplaatsen elders in het land voor onze aiossen. Ook voor hen is de situatie heel prangend; ik zie nu veel verdriet bij collega's met vaak jonge gezinnen.’ ■

web

Meer over dit onderwerp vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl/artikelen.